

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

ZAVOD
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ŠOLSTVO

Glasbena šola

Izobraževalni program: Glasba

Predmet: KOMORNA IGRA

Učni načrt

Ljubljana 2024

KOMORNA IGRA

Učni načrt

Izobraževalni program GLASBA, GLASBENA ŠOLA

Dopolnitve (2024) učnega načrta za predmet komorna igra v poglavju 4 (Operativni cilji predmeta – vsebina in zasedbe) za jazz je pripravil Janez Vouk.

Dopolnitve (2021) učnega načrta za predmet komorna igra v poglavju 5.1 (Minimalni standardi znanja) so pripravili: Drago Arko (vodja delovne skupine za godala, komorno igro in orkester), Polonca Češarek, Alenka Firšt in Damir Hamidulin.

Uredile: dr. Inge Breznik, dr. Branka Rotar Pance, Magdalena Međeral, Polonca Češarek Puklavec

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Izdala: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: dr. Vinko Logaj

Za zavod: Jasna Rojc

Objava na spletnem naslovu

https://urednik-gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Glasbena-sola/Ucni-nacrti/Ucni_nacrti_program_Glasba/Komorna-igra.pdf

Prva spletna izdaja

Ljubljana 2024

Učni načrt za predmet komorna igra v izobraževalnem programu Glasba, Glasbena šola je Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje določil na 239. seji dne 17. 10. 2024.

Izobraževalne programe Predšolska glasbena vzgoja, Glasbena pripravnica in Plesna pripravnica ter učne načrte, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 49. seji dne 11. 4. 2002, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so bili objavljeni v Uradnem listu RS št. 45/02. Izobraževalna programa Glasba in Ples ter učne načrte, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 56. seji dne 20. 3. 2003, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so objavljeni v Uradnem listu RS št. 55/03. Dopolnjeni predmetnik in učne načrte za program Glasba, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 127. seji dne 19. 11. 2009, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so objavljeni v Uradnem listu RS št. 11/10.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
[COBISS.SI-ID 216539395](https://nuk.ub.uni-lj.si/COBISS.SI-ID/216539395)

ISBN 978-961-03-0881-2 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Sestavljavci izobraževalnih programov in učnih načrtov

Izobraževalni program Glasba

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Člani nacionalne komisije so bili tudi koordinatorji razširjenih predmetnih skupin za godala in brenkala, pihala, trobila in tolkala, inštrumente s tipkami in petje, orkester in komorno igro ter nauk o glasbi in solfeggio.

Učne načrte za predmete: violina, viola, violončelo, kontrabas, flavta, oboa, klarinet, fagot, saksofon, rog, trobenta, pozavna, tuba in druga konična trobila, tolkala, petje, klavir, harmonika, orgle, kitara, harfa, kljunasta flavta, diatonična harmonika, citre, tamburice, orkester, komorna igra ter nauk o glasbi in solfeggio so na podlagi učnih načrtov za glasbene šole, ki jih je sprejel Strokovni svet za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije dne 27. 9. 1979 oziroma 16. 4. 1992 (orgle), pripravili: Draga Ažman, Kristina Babič, Martin Bajde, Marcos Bajuk, Jože Balažic, Volodja Balžalorsky, Renata Bauer, Dalibor Bernatović, Vlasta Bezjak, Andžela Blažeka, Željko Bradić, Tatjana Šporar Bratuž, Jernej Brence, Ksenija Trotovšek Brlek, Sonja Cigan, Bojan Cvetrežnik, Matjaž Drevenšek, Boris Dvoršak, Maja Gogala Dvoršak, Tatjana Dvoršak, Darinka Fabiani, Mateja Ferenčak, Simona Fisher, Marija Feguš Friedl, Cita Galič, Slavko Goričar, Drago Gradišek, Jelka Grafenauer, Jožica Grebenšek, Hinko Haas, Tomaž Habe, Karmen Hlade, Žarko Ignjatović, Jakob Ivan, Jasenka Jelačić, Lučka Joksič, Marinka Kukec Jurič, Ileana Bratuž Kacjan, Janja Kipić, Mateja Prem Kolar, Albert Kolbl, Jolanda Korat, Ruda Ravnik Kosi, Polona Kovač, Eva Kranjčan, Marija Kregar, mag. Igor Krivokapič, Dragutin Križanič, Peter Kruder, Karel Leskovec, Venčeslav Lenarčič, Boštjan Lipovšek, Andrej Lorber, Matija Lorenz, Tomaž Lorenz, Zoran Lupinc, Majda Lužnik, Svetlana Marinković, Lidija Maletič, Zdenka Kristl Marinič, Zoran Marković, Milivoj Matković, Marjetka Minič, Peter Napret, Jerko Novak, dr. Breda Oblak, Marija Okoliš, Igor Oulokin, dr. Branka Rotar Pance, Lidija Pavlica, Barbara Pibernik, Tomaž Plahutnik, Darij Pobega, Metka Podpečan, Saša Potisk, Robert Prednik, Bronka Prinčič, mag. Majda Zaveršnik Puc, Dušan Remšak, Vildana Repše, Božo Rogelja, Ivanka Ropas, Vita Gregorc Rošker, dr. Janja Črčinovič Rozman, Miro Saje, Barbara Sevšek, Doroteja Cestnik Spasić, Robert Stanič, Robert Stopar, Dušanka Stražar, Marjan Stropnik, Vesna Stropnik, Zlatko Špoljar, Franc Štuhec, Dolores Šturman, Borivoj Šurbek, Milan Švagan, Damir Tkavc, Metod Tomac, Miro Tomšič, Mile Trampuš, Mojca Tratar, Vojko Trnjek, Mojca Volavšek, Fanika Vošnjak, Oto Vrhovnik, Nina Venier Zalokar, mag. Ema Zapušek, Janez Zavec, Ivana Ziherl, Blaž Zupan, Stanko Žagar, Lidija Žefran, Andreja Žel, Nikolaj Žličar in Franc Žugelj.

Jezikovni pregled: Janko Potrata

Dopolnjeni predmetnik in učne načrte v izobraževalnem programu Glasba, ki jih je na 127. seji dne 19. 11. 2009 določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje, je pripravila Nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v sestavi: Drago Arko – predsednik, mag. Tomaž Faganel, mag. Ivan Florjanc, Marija Gombač, Primož Malavašič, Matej Selan, dr. Dragica Žvar, Januš Rasiewicz, Mateja Valič Presetnik, Tomaž Buh, Marija Gregorc, Zdravko Hribar in Anton Savnik.

V razširjenih predmetnih skupinah za posamezna področja pa so sodelovali še: Franc Žugelj, Miro Saje, Matjaž Jevšnikar, Drago Gradišek, Albert Kolbl, Igor Krivokapič, Matej Zupan, Božo Rogelja, Slavko Goričar, Matjaž Drevenšek, Milan Švagan, Martin Bajde, Miro Tomšič, Vildana Repše, Mile Kosi in Kristian Kolman.

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Izobraževalna programa Predšolska glasbena vzgoja in Glasbena pripravnica

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Učne načrte so pripravili: Marija Gregorc, dr. Barbara Sicherl - Kafol, Anton Gorjanc, Marija Okoliš in Irena Rigo.

Izobraževalna programa Plesna pripravnica in Ples

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Učne načrte so pripravili: za balet Matej Selan, Iko Otrin in Vlasta Veselko; za sodobni ples Jana Kovač Valdes, Ana Vovk Pezdir, Petra Pikalo in Vlasta Veselko; za plesno pripravnico Matej Selan, Jana Kovač Valdes, Alenka Tomc in Iko Otrin.

Dopolnitve učnih načrtov (minimalne standarde znanja in didaktična priporočila za doseganje minimalnih standardov znanja) ter znanja izvajalcev za programe Predšolska glasbena vzgoja, Glasbena pripravnica, Plesna pripravnica, Glasba in Ples, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 218. seji dne 16. 12. 2021, je pripravila Nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v sestavi: red. prof. mag. Ivan Florjanc – predsednik, Drago Arko, dr. Dimitrij Beuermann, Magdalena Međeral, Helena Meško, Helena Valerija Krieger, Marko Možina, Dejan Prešiček, dr. Nejc Sukljan in Boris Štih.

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Kazalo vsebine

1 OPREDELITEV PREDMETA.....	5
2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA	5
3 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI.....	6
4 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – VSEBINA IN ZASEDBE	7
5 CILJI IN STANDARDI ZNANJA.....	9
5.1 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	9
6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA.....	10
7 IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI	11
ZNANJA IZVAJALCEV	11

1 OPREDELITEV PREDMETA

Komorna igra se izvaja v skladu s predmetniki za pouk inštrumentov in petja. Praviloma so vanjo vključeni učenci višje stopnje glasbene šole, medtem ko pri violini, violončelu, harmoniki, klavirju, kitari, kljunasti flavti in petju že tudi učenci zadnjih razredov nižje stopnje. Pouk se izvaja v skupinah od dva do devet učencev (duo oziroma duet, trio oziroma tercet, kvartet, kvintet, sekstet, septet, oktet, nonet in decet) in je pomembno dopolnilo pouka solističnega inštrumenta oziroma petja. Učencem omogoča doseganje ustreznega znanja in pridobivanje izkušenj za začetek vključevanja v skupinsko muziciranje. Učencem klavirja je treba omogočiti muziciranje v klavirskem duu, saj ostaja igranje klavirja štiriročno na glasbenih šolah za veliko učencev edina oblika komornega poustvarjanja.

2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- se izoblikujejo v vsestransko razvito osebnost s pozitivnim odnosom do dela in umetnosti ter s potrebo po izpopolnjevanju in razvoju,
- razvijajo glasbeno kulturo in smisel za glasbo,
- prebujajo zanimanje in ljubezen do glasbe in glasbenega izražanja,
- spoznavajo tudi drugo glasbeno literaturo, značilnosti posameznih skladateljev in stilov,
- razvijajo izvajalske sposobnosti in delovne navade,
- se usposablajo za nadaljnje glasbeno izobraževanje,
- se navajajo na samokontrolo, nadzor zvoka in poslušanja soigralca/-ev,
- razvijajo natančne ritmične predstave,
- razvijajo analitično obvladovanje notnega besedila.

3 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI

Učenci:

- igrajo preproste due,
- igrajo lažje skladbe v različnih skupinah istovrstnih inštrumentov,
- igrajo v različnih komornih skupinah,
- pridobivajo znanja in spoznavajo načine igranja v najrazličnejših medsebojnih instrumentalnih in pevskih povezavah,
- igrajo lažjo koncertno literaturo in zahtevnejše skladbe v različnih zasedbah,
- spoznajo osnovne zakonitosti komorne igre.

4 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – VSEBINA IN ZASEDBE

GODALA:

- violina (od 2 do 4 violine);
- violina:
 - in klavir,
 - in harfa,
 - in kitara;
- godalni trio;
- godalni kvartet;
- klavirski trio;
- razni sestavi:
 - dve violini in violončelo,
 - dve violini, violončelo in čembalo,
 - flavta, oboa, violina, violončelo in klavir (čembalo),
 - kitara in godalni kvartet,
 - tri violine in violončelo,
 - glas in klavirski trio in
 - druge podobne povezave (tudi s tolkali),
 - dva, tri, štiri violončela.

PIHALA, TROBILA, TOLKALA:

- flavta (duo, trio in kvartet);
- flavta:
 - in kitara,
 - in orgle,
 - in klarinet,
 - oboa in klavir,
 - dve flavti in klavir (čembalo),
 - in violončelo;
- pihalni trio (flavta, oboa, klarinet);
- pihalni kvartet (flavta, oboa, klarinet, fagot);
- pihani kvintet (pihalni kvartet in rog);
- oboa (duo, trio in kvartet);
- klarinet (duo in trio klarinetov);
- kvartet klarinetov (štirje enaki, 3 B-klarineti in bas klarinet);
- saksofon (duo in trio);
- kvartet saksofonov (sopran, alt, tenor, bariton);
- duo kljunastih flavt;
- trio kljunastih flavt (sopran, alt, tenor);
- kvartet kljunastih flavt (dve sopran, alt in tenor);
- pet ali več kljunastih flavt;
- trobenta (duo, trio in kvartet);
- trobilni kvintet (dve trobenti, rog, pozavna, tuba);
- rog (duo, trio in kvartet);
- pozavna (duo, trio in kvartet);

- tuba (duo, trio in kvartet enakih ali različnih uglasitev);
- tolkala v najrazličnejših kombinacijah, sama ali s klavirjem (tudi s pihali in trobili).

KLAVIR, HARMONIKA, ORGLE:

- klavirski duo;
- klavir štiriročno;
- harmonika (duo, trio in kvartet);
- orgle štiriročno;
- orgle:
 - in violina,
 - in dve violini,
 - in violončelo,
 - in flavta,
 - in oboa,
 - in trobenta,
 - in pozavna,
 - in glas;
- orgle, glas in drugi inštrumenti (violina, flavta ali oboa).

KITARA, HARFA IN CITRE:

- kitarski duo in trio;
- kitara in flavta;
- harfa:
 - in klavir,
 - in flavta,
 - flavta in godala,
 - in godala,
 - in drugi inštrumenti,
 - in glas;
- ansambel harf;
- citrarski duo (enaka ali različna inštrumenta, altovske in diskantne citre);
- citrarski trio (altovske in dvojne diskantne citre);
- citrarski kvartet (basovske, altovske, diskantne in kvintne citre);
- mešane zasedbe s citrami, kitaro, harfo in različnimi melodičnimi inštrumenti (flavta, violina itd.).

JAZZ ZASEDBA:

- jazz klavir, jazz kitara, jazz kontrabas;
- bas kitara, jazz trobenta, jazz saksofon, jazz pozavna, jazz bobni, jazz petje;
- jazzovski ansambli v najrazličnejših zasedbah, tako instrumentalnih, vokalno-instrumentalnih in vokalnih ter glede na število od dua, tria, kvarteta, kvinteta, sekteta, septeta do okteta.

Literatura za komorne sestave je zelo obsežna, vendar jo je treba pogosto prirejati za sestave, ki so na voljo na šoli.

5 CILJI IN STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so vezani na operativne cilje in stopnji izobraževanja ustrezno literaturo za različne komorne skupine oziroma zasedbe. Učenci so ritmično urejeni in obvladujejo intonančno prilagajanje soizvajalcem oziroma skupini. Obvladujejo zahtevne tehnične in muzikalne prvine. Izvedba skladb mora biti logična in doživeta, približevati se je treba originalnemu tempu. Najboljši ansambli večkrat nastopijo na raznih javnih nastopih zunaj šole oziroma na revijah in tekmovanjih ustreznih komornih skupin.

5.1 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Minimalni standardi znanja opredeljujejo dosežke učenca, ki jih izkazuje za oceno zadostno (2). Vključujejo kakovost znanj, spretnosti in veščin, ki jih v skladu z operativnimi cilji (dejavnosti in vsebine) v učnem načrtu predmeta komorna igra učenec razvija med šolskim letom ter izkaže ob koncu šolskega leta.

Učenec še zadovoljivo:

- igra preproste due;
- igra lažje skladbe v manjših skupinah istovrstnih inštrumentov;
- igra lažje skladbe v komornem sestavu raznovrstnih inštrumentov;
- v okviru svojih tehničnih in muzikalnih zmožnosti prispeva k skupnemu zvoku komornega sestava.

6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Osnovna učiteljeva naloga je, da razvija ljubezen do glasbe in skupinskega muziciranja.

Učenci naj se, odvisno od inštrumenta, vključujejo v komorne skupine in sodelujejo v čim več različnih sestavih od dua do večjih ansamblov, sprva z enakim ali sorodnim inštrumentom (pianisti štiroročno ali na dveh klavirjih, violinisti z violinistom ali violončelistom), kasneje v kombinaciji s klavirjem, kitaro, harfo, harmoniko, pihali in tolkali. Zelo primerno je tudi vključevanje pevcev, saj so mnoge skladbe napisane za glas in/ali inštrument.

Zelo nadarjeni in uspešni učenci naj bodo vključeni v stalne oziroma celoletne komorne skupine, drugi obvezniki tega muziciranja pa se lahko v zasedbi menjajo ob polletju.

Skladbe ne smejo biti prezahtevne. Zelo pomembno je tudi, da je raven znanja učencev približno izenačena, saj sicer lahko pride do najrazličnejših težav. Pri komorni igri lahko tudi že uvajamo t. i. igranje prima vista.

Pri razporejanju učencev v komorne skupine moramo paziti tudi na to, da ne prihaja do njihove neenakomerne obremenjenosti, predvsem kadar jih je manj (violončelo, viola, oboa, fagot). Zato naj bodo možnosti različnih kombinacij inštrumentov in pevcev čim pestrejše. Razpoložljiva literatura je zelo obširna, predvsem pa se na tej stopnji poslužujemo tudi različnih »domačih« priredb; poudarek naj bo tudi na slovenski glasbi.

Posebna težava komorne igre pihal in trobil je v raznorodnosti inštrumentov, saj ima vsak svoje značilnosti, ki jih je treba kar naprej usklajevati. Zato učence nenehno navajamo na medsebojno poslušanje, na čim bolj enako artikuliranje in enotno fraziranje.

Poseben problem, ki mu moramo posvečati vso skrb, je intonacija, zato so nujne intonacijske vaje (skupno igranje lestvic in akordov).

Navajanje na skupinsko igro, različne vrste intoniranja, čim prej tudi na stilne zakonitosti, reševanje specifičnih ritmičnih, agogičnih in tonskih problemov pa sestavljajo tudi začetke orkestralne igre, v kateri se vse težave in problemi samo še povečujejo.

Smisel in pomen komorne igre je tudi v nastopanju.

7 IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI

MATERIALNI POGOJI

Učilnica mora biti primerno velika, akustična in zvočno izolirana (trobila, tolkala). Polega klavirja so v učilnici še avdiokomplet, notna stojala, omara, šolska miza in stoli.

Za izvedbo določene komorne literature, predvsem za pihala in trobila, mora šola postopoma nabaviti tudi ustrezne inštrumente, kot npr. bas klarinet, tenorsko kljunasto flavto, bariton saksofon, basovsko tubo.

PREVERJANJE IN OCENJEVANJE

Znanje preverjamo pri pouku in na nastopih. Ocene oblikujemo v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v glasbenih šolah.

ZNANJA IZVAJALCEV

Komorna igra	Učitelj	visokošolskega izobraževanja petja, inštrumenta ali dirigiranja
	Učitelj jazz zasedbe	♦ visokošolskega izobraževanja jazz petja, jazz inštrumenta ali dirigiranja ♦ katerega koli visokošolskega izobraževanja ali srednješolskega izobraževanja jazz petja ali jazz inštrumenta po določilih 93. člena ZOFVI